

datum: 15 januari 2026

Inspiratiedocument subsidiereglement investeringspremie kinderopvang versie 1.0 (januari 2025)

Dit inspiratiedocument kwam tot stand in samenwerking met het VIPA.

1. Doel

Formuleer helder welke doelstelling je wil behalen met de subsidie. Leg de link met de middelen vanuit Vlaanderen ([Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan gemeenten voor de financiële ondersteuning van organisatoren van kinderopvang voor infrastructuur](#)) en het feit dat de plaatsen geïnvesteerd moeten worden in bijkomend aanbod.

2. Definities

Te definiëren:

- VIPA: het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 2 juni 2006 tot omvorming van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, en tot wijziging van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden;
- Opgroeien Regie: Het agentschap, opgericht bij decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie;
- Kinderopvanglocatie: een vestigingsplaats waar kinderopvang georganiseerd wordt;
- Groepsopvang: kinderopvang met een vergunning voor 9 of meer kindplaatsen
- Subsidiebelofte: Opgroeien kent subsidiebeloftes toe aan een organisator om te kunnen nieuwe plaatsen te realiseren op een bepaald moment. Als de plaatsen worden vergund vraagt de organisator de omzetting van de subsidiebelofte naar een subsidietoekenning aan;
- Vergunde plaats: plaats waarvoor de organisator een vergunning heeft;
- Subsidieerbare plaats: plaats waarvoor de organisator een beslissing tot toekenning van de subsidies heeft;
- Gesubsidieerde plaats: plaats waarvoor Opgroeien de subsidie effectief betaalt;
- Basissubsidie – vrije prijs (T1): is de subsidie voor kinderopvang waar gezinnen een vrije prijs betalen. Organisatoren moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen;
- Subsidie inkomenstarief (T2): is de subsidie voor kinderopvang waar de gezinnen een prijs betalen op basis van het inkomen en kinderen van bepaalde gezinnen

voorrang krijgen. Organisatoren moeten aan de voorwaarden van de basissubsidie voldoen en bijkomende voorwaarden;

- Organisator kinderopvang: de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die kinderopvang organiseert;
- Meerjarenprogrammatie: een initiatief van de Vlaamse Regering om het tekort aan kinderopvangplaatsen, specifiek met een inkomenstarief, aan te pakken lopende van 2025 tot 2029.
- Nieuwe plaatsen: Capaciteitsuitbreiding die nog niet vergund is door het agentschap Opgroeien op het moment van de subsidietoezegging. Omschakeling van gezinsopvang naar groepsopvang worden niet als capaciteitsuitbreiding beschouwd.

3. Juridisch kader

- [Decreet houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters](#)
- [Vergunningsbesluit van 22 november 2013](#)
- [Subsidiebesluit van 22 november 2013](#)
- [Procedurebesluit van 9 mei 2014](#)
- [Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan gemeenten voor de financiële ondersteuning van organisatoren van kinderopvang voor infrastructuur](#)
- [Decreet lokaal bestuur](#)
- [Masterplan van de Vlaamse Regering voor de toekomst van kinderopvang](#)
- [Bestemmingsbesluit](#) (artikel 4)
- [Bestemmingsdecreet](#) (artikel 12)
- [DAEB](#)

4. Link met het Meerjarenplan

Maak de link met het gemeentelijk meerjarenplan. Hoe passen deze middelen binnen strategische en organisatorische doelstellingen en acties.

5. Doelgroep en toepassingsgebied

Organisatoren kinderopvang die voldoen aan de vereisten van het BVR en zelf de investering uitvoeren.

Basisartikel – dit mag je herformuleren en verwijzen naar het BVR, artikel 4, 1°

Artikel 4, 1° de begunstigden bieden de financiële ondersteuning alleen aan organisatoren van kinderopvang die voldoen aan al de volgende vereisten:

- a) voor de kinderopvanglocaties in kwestie in aanmerking komen voor een vergunning voor groepsopvang conform de regels, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters;*

- b) *voor de kinderopvanglocaties in kwestie in aanmerking komen voor een basissubsidie of voor een subsidie voor inkomenstarief als vermeld in artikel 7 of 8 van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters;*
- c) *voor de kinderopvanglocaties in kwestie beschikken over een subsidiebelofte om nieuwe plaatsen met een basissubsidie of met een subsidie voor inkomenstarief te realiseren of een subsidiebeslissing voor nieuwe plaatsen met een basissubsidie of met een subsidie voor inkomenstarief in het kader van de toepassing van het Subsidiebesluit van 22 november 2013 voor de plaatsen waarvoor de financiële ondersteuning wordt gevraagd;*
- d) *aanvaarden dat Zorginspectie, vermeld in artikel 4, §2, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 over het Departement Zorg, controle kan uitoefenen op de aanwending van de financiële ondersteuning door de organisator van kinderopvang en dat Zorginspectie daarbij toegang krijgt tot alle relevante documenten en ter plaatse of vanop afstand controle kan uitoefenen op financiële stukken;*

5.1. Nog enkele tips

- Vermeld expliciet dat gezinsopvang uitgesloten is.
- Denk na over het toepassingsgebied: moet de organisator de subsidie spenderen op een locatie gelegen in de gemeente? Of ook in aangrenzende gemeenten? Of eender waar in Vlaanderen? Als het toepassingsgebied beperkt wordt, expliciteer ook dat de subsidies moeten gebruikt worden voor een locatie binnen het toepassingsgebied.
- Denk na welke organisatoren je wil financieren. Het BVR laat toe dat je organisatoren kan subsidiëren die nieuwe T1 of T2 plaatsen realiseren.
- Je kan in de [Kinderopvangzoeker](#) verifiëren of een plaats vergund is. Bij twijfel kan je contact opnemen met de intersectorale medewerker van Opgroeien.
- Vergeet niet dat het [gelijkheidsbeginsel](#) (de algemene beginselen behoorlijk bestuur) van toepassing is.

6. Voorwaarden en subsidiebedrag

Vul hier je budget in dat je van de Vlaamse overheid ontvangen hebt. Dit is je te besteden budget. Als de subsidie gelimiteerd is tot het beschikbare budget, geef dan ook aan dat organisatoren de subsidie kunnen verkrijgen binnen de limieten van dit budget.

Heb je al een ander gemeentelijk reglement voor een investering rond infrastructuur die je aan organisatoren kinderopvang geeft? Denk dan na of je de reglementen samenvoegt of apart houdt.

Denk na over welk systeem van subsidiëren je wil gebruiken? Verdeel je alle middelen over alle aanvragers, koppel je de middelen aan aantal kinderopvangplaatsen? Ga je werken met criteria waarbij organisatoren met de hoogste score eerst een subsidiebedrag krijgen of niet? Hoe ga je het spreiden over de legislatuur (FIFO *First In First Out* of op meerdere momenten)?

Denk na over het **maximaal** te besteden bedrag per organisator. Per opvangplaats, per m², een algemeen bedrag per opvanglocatie, ...

- Voorwaarden uit het BVR: de financiële ondersteuning door de begunstigden kan per kinderopvanglocatie **maximaal** 15% van de reële bouwkosten bedragen indien de organisator van kinderopvang voor deze kinderopvanglocatie VIPA-steun geniet. De financiële ondersteuning door de begunstigden kan per kinderopvanglocatie **maximaal** 60% van de reële bouwkosten bedragen indien de organisator van kinderopvang voor deze kinderopvanglocatie geen VIPA-steun geniet.
- Definitie reële bouwkost (zie [BVR](#)):

1° reële bouwkosten:

a) in geval van werken: de finale kosten die gerelateerd zijn aan de volgende onkostenposten:

1. ruwbouw;
2. technische uitrusting;
3. afwerking;
4. uitrusting en meubilering;
5. studie- en algemene kosten;
6. omgevingswerken;
7. de btw die gerelateerd is aan de onkostenposten, vermeld in 1) tot en met 6);

b) in geval van aankoop: de finale aankoopprijs, de notariskosten en de registratiebelasting of registratierechten en de btw die aan de aankoop zijn verbonden;

6.1. Nog enkele tips

- Denk na over de voorwaarden van subsidiering van BTW. Wanneer een organisator BTW-plichtig is kan deze (deels) de BTW recupereren. Het BVR laat toe om BTW te subsidiëren, denk na over hoe je hiermee omgaat.
- Wil je extra voorwaarden opleggen aan een organisator? Denk na over bijvoorbeeld duurzaamheid, kwaliteit, kwetsbaarheid van de doelgroep, toegankelijkheid, samenwerking lokaal bestuur enzovoort.
- Ontvangt de organisator een vast bedrag per plaats of wordt op basis van de factuur beslist hoeveel een organisator krijgt? Wil je meerdere organisatoren middelen geven?
- VIPA-voorbeeld als je met plafonds wil werken voor je subsidiebedragen (geen verplichting)

Optie 1: bedrag per kindplaats (in euro)

optie1	werken/aankoop	uitrusting
15%	8.571,46	779,22
60%	34.285,85	3.116,90

Optie2: beperking bedrag (in euro)/m² en aantal m²/kindplaats

optie2	werken/aankoop		uitrusting	
	bedrag	m ²	bedrag	m ²
15%	428,57	20	38,96	20
60%	1.714,29	20	155,84	20

Voorvoemde plafonds worden op moment van de toezegging/aanvangsbevel geïndexeerd volgens de bouwindex zoals vermeld op de VIPA-website met als basisjaar 2025. “Die bouwindex en de berekeningswijze met de formule kunnen teruggevonden worden via [deze link](#).

6.2. Staatssteun

De subsidie wordt toegekend in overeenstemming met de Europese staatssteunregels (artikelen 107 en 108 VWEU).

Dit kan onder de de-minimisregeling indien dit nog kan binnen de begrenzing van 750.000. Meer informatie over de de-minimisregelgeving vind je [hier](#).

De organisator bezorgt bij de aanvraag (cf. artikel 6) een verklaring op eer dat de totale ontvangen steun de geldende grens van 750.000 euro gedurende de afgelopen 3 jaar voorafgaand aan de toezegging niet overschrijdt (Verordening (EU) nr. 2023/2832)

De de-minimissteun moet je als lokaal bestuur ook registreren in een register. België kiest voorlopig voor aansluiting bij het Europese eAidRegister (eAIR), omdat er nog geen eigen Belgisch register bestaat. Meer informatie vind je [hier](#).

Kan je niet binnen de begrenzing van de de-minimisregelgeving werken, dan is het DAEB-besluit van toepassing. Maak een verwijzing naar de regelgeving Diensten Algemeen Economisch Belang (DAEB). Voeg dan volgende verwijzing naar de regelgeving toe:

“De financiering van de dienstverlening gebeurt met toepassing van Besluit 2012/21/EU van de EU Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen.”

Voeg volgende passages toe om de DAEB-regels correct toe te passen:

De gemeente _____ belast [onderneming/vzw X] met de hierna omschreven dienst van algemeen economisch belang [op haar grondgebied] van _____ tot _____.

VIPA omschrijft de duur:

Hoewel de standaardduur van een DAEB-opdracht maximaal 10 jaar bedraagt, kan deze termijn voor infrastructuurinvesteringen verlengd worden tot de afschrijvingstermijn van de investering, mits dit objectief wordt gemotiveerd (cf. artikel 4 §4 Besluit 2012/21/EU). Voor gebouwen kan dit bijvoorbeeld 20 of 25 jaar zijn, afhankelijk van de gebruikelijke afschrijvingstermijn.

Omschrijf op welke manier controle zal gebeuren van de financiering. Om de DAEB-regels correct toe te passen moet er controle gebeuren op overcompensatie van de organisator. Er moet ook in het reglement vermeld worden dat er een terugvordering van een deel van de middelen mogelijk is, als overcompensatie wordt vastgesteld.

7. Procedure

Voorstel (werk een eigen procedure uit):

- 1) Aanvraag via gemeentelijke website (webform, aanvraagformulier of document)
 - a) Omvat: gegevens organisator, gegevens locatie, aantal bestaande vergunde plaatsen op deze locatie, aantal nieuwe plaatsen met subsidiebelofte van Opgroeien op deze locatie, omschrijving werken, raming totale reële bouwkost, oppervlakte, grondplan, klassieke VIPA subsidies infrastructuur of niet? > bepaalt 15 of 60%,
 - b) Zorg dat je aanvraagformulier helder is en dat duidelijk is welke bijlagen de aanvrager moet indienen. Door indiening schikt de aanvrager zich naar de voorwaarden van het gemeentelijk subsidiereglement.
- 2) Ontvangstmelding aan organisator
- 3) Check door lokaal bestuur of aan de algemene voorwaarden is voldaan
 - a) Administratieve doorloop binnen lokaal bestuur
- 4) Principiële beslissing College
 - a) Bepaling percentage 15 of 60%
 - b) Bepaling plafond subsidie op basis van geraamde bouwkost
 - c) Toelichting verdere opvolging
 - d) Middelen vastleggen bij financiële dienst
- 5) Aanleveren facturen
 - a) Uitbetalen in schijven (vb. à 25-50-75-100%)
 - b) De organisator dient facturen in voor de totale reële bouwkost, enkel zo kan gecontroleerd worden of de organisator niet teveel gesubsidieerd wordt.
Wanneer een schijf van 25% vd. Totale bouwkost is bereikt, wordt een eerste schijf aan subsidies uitbetaald. Enzovoort. Om het dossier af te sluiten wordt een finale check gedaan van alle ingediende facturen en wordt dit tegenover het totale subsidiebedrag gezet. De subsidie mag de 15 of 60 % van de totale bouwkost niet overschrijden.
- 6) Afsluiten dossier
 - a) Naar organisator toe
 - b) Intern afsluiten college, financiële dienst, ...

VIPA heeft een e-loket uitgewerkt om makkelijk je dossier op te volgen en te rapporteren. Hierin kan jij en de organisator ook documenten vinden en uploaden. Meer informatie over eVIPA kan je vinden op [hun website](#). p

7.1. Nog enkele tips

- Betaal de subsidie in schijven uit: na indienen van facturen van organisatoren wordt de subsidie gestort. Bijvoorbeeld: subsidie beschikbaar van 100.000 euro voor de organisator (bijvoorbeeld op basis van raming bouwcost van organisator). Bij aantonen van de eerste 25% van de subsidie wordt een kwart van de subsidie uitbetaald. Na 50% wordt weer een deel gestort. Na 75% nogmaals. Op de laatste 25% wordt gewacht en met de laatste factuur gekeken hoeveel subsidie de organisator nog kan krijgen om niet over de maximum 60 of 15% te zitten.
- Denk na over een passage over het feit dat organisatoren via facturen de bouwcost te alle tijden moeten kunnen aantonen aan het lokaal bestuur. Via het gebruik van E-loket kan die passage worden vermeden gezien de facturen kunnen worden opgeladen.
- Moet de organisator zijn werking of plannen komen toelichten? Zo krijg je als lokaal bestuur meer zicht op de werking van een organisator.

8. Toezicht en controle

De begunstigden bepalen de regels op basis waarvan zij uitbetaalde financiële ondersteuning terugvorderen van organisatoren van kinderopvang **indien niet voldaan is aan de voorwaarden**, vermeld in het tweede lid, of **aan de voorwaarden die de begunstigden voorafgaand** aan de toewijzing van de financiële ondersteuning **bijkomend bepaald hebben**.

In het BVR wordt verwacht dat het lokaal bestuur de controle uitvoert en de organisator de voorwaarden uit het BVR en het gemeentelijk reglement respecteert. Dit kan bijvoorbeeld door een verklaring op eer, een plaatsbezoek, inzicht in vergunningsdossier, in de boekhouding enzovoort.

De organisator moet alle documenten ter beschikking stellen en toegang verlenen aan Zorginspectie en eventuele gemeentelijke controle.

8.1. Voorbeelden:

“Het lokaal bestuur heeft het recht om ter plaatse de aanwending van de verleende subsidie(s) en het naleven van de bepalingen van dit reglement en het BVR te doen controleren.”

“Het lokaal bestuur kan tevens steeds informatie opvragen omtrent de naleving van de bepalingen van dit reglement en BVR. De organisator levert deze informatie na eenvoudig verzoek van het lokaal bestuur.”

“Ingeval de aanvrager zich verzet tegen de uitoefening van de controle, is hij/zij gehouden tot terugbetaling van de subsidie.”

9. Sancties

In het BVR wordt verwacht dat er niet alleen controle wordt uitgevoerd op de naleving van de voorwaarden uit het BVR, maar dat de subsidie ook kan worden teruggevorderd door het lokaal bestuur als de organisator de voorwaarden niet naleeft. Ook in het DAEB-besluit wordt verwacht dat de subsidie wordt teruggevorderd als overcompensatie wordt vastgesteld. In het subsidiereglement moet dus opgenomen worden dat er terugvordering kan plaatsvinden als de voorwaarden uit het BVR niet worden nageleefd, of als er overcompensatie wordt vastgesteld.

Het BVR (artikel 4, vierde lid) bepaalt dat als de bestemmingsduur niet gerespecteerd wordt de gemeente de subsidie geheel of gedeeltelijk moet terugvorderen. De bestemmingsduur voor onroerende goederen is 25 jaar, voor roerende goederen 10 jaar.

Daarnaast kan je ook nog andere sancties opleggen bij het niet-naleven van de voorwaarden uit het subsidiereglement. Hieronder vind je enkele voorbeelden uit subsidiereglementen.

Je kan in je reglement opnemen dat bij elke wijziging van bestemming, exploitant of eigenaar van het gebouw dit voorafgaand wordt aangevraagd bij de gemeente.

Zorg dat je in je reglement duidelijk maakt dat je enkel een overdracht van eigendom of een zakelijk recht aanvaardt als de kinderopvangcapaciteit mee verhuist naar een andere locatie binnen dezelfde gemeente en de initiële bestemming behouden blijft. Elke andere wijziging beschouw je als een ongeoorloofde bestemmingswijziging.

9.1. Voorbeelden

“De subsidie moet steeds gebruikt worden voor het doel waarvoor ze is toegekend en het gebruik ervan dient gerechtvaardigd. Zo niet dient de subsidie geheel of gedeeltelijk terugbetaald te worden. “

“In geval van fraude of valse verklaringen in hoofde van de aanvrager, kan het lokaal bestuur beslissen om de toekenning van de subsidie te schorsen en in de toekomst geen subsidies meer toe te staan aan de aanvrager en het verleende subsidiebedrag terug te vorderen.”

“Indien de bepalingen van dit reglement niet worden nageleefd, of indien de aanvrager niet tegemoet komt aan de voorwaarden van dit reglement, kan het lokaal bestuur, behalve in geval van overmacht aan te tonen door de aanvrager, overgaan tot de gehele of gedeeltelijke terugvordering van de toegekende subsidie.”

De subsidie wordt teruggevorderd als de organisator::

- de voorwaarden van huidig reglement niet naleeft of niet nageleefd heeft;

- de subsidies aanwendt/aanwendde voor een ander doel dan waarvoor zij toegekend waren;
- in staat van faillissement verkeert of failliet wordt verklaard, dan wel blijkt geeft van een nakend faillissement;
- zijn activiteiten stopzet of ophoudt te bestaan;
- de wetgeving niet naleeft, dan wel een inbreuk pleegt tegen de openbare orde of die een negatieve weerslag heeft op de uitvoering;
- valse verklaringen heeft afgelegd met het oog op het genieten van de subsidie;
- de in de aanvraag omschreven investeringen niet realiseert en de motiveringen van de organisator niet worden aanvaard;
- de controle door het bestuur verhindert.
- als het lokaal bestuur overcompensatie vaststelt (DAEB-regelgeving).

10. Inwerkingtreding

Het college van burgemeester en schepenen wordt belast met de uitvoering van het besluit en goedkeuring van de aanvragen. Laat het reglement goedkeuren op de gemeenteraad.

Denk na over de mogelijkheid om in werking te laten treden met terugwerkende kracht.

Goedgekeurd in de gemeenteraad op datum van xx/xx/xx